

איזון עדין

1. תלמוד בבלי מסכת מועד קטן דף יח/ב

כי הא דרבא שמעיה לההוא גברא דבעי רחמי ואמר תזדמן לי פלניתא אמר ליה לא תיבעי רחמי הכי.

2. בית אלקים המבני"ט שער התפלה א'

...אין ראוי לאדם להתפלל לאל אפילו על דבר הכרחי אם יש יכולת בידו וברשותו להשלים הדבר ההוא כי אפילו שאין לו פת בסלו אלא כדי סעודה אחת ואומר מה אוכל למחר הרי הוא מקטני אמנה יבמות ס"ג ... כי כשאנחנו יכולים להושיע עצמנו בדרך טבע לא נבקש מה' שיעשה לנו נפלאות ושיעזור לנו מהצר.

3. פרי צדיק קרח ח'

רק יכול להתפלל על עזר השי"ת שיוכל להתגבר על היצר הרע וכן יכול לבקש שיזכה לא רק לקיים מצוותיו של מקום אך גם לקיים רצונו של מקום והיינו שיזכה להיות פנוי רק לתורה ועבודה שזהו באמת רצונו של מקום כשברא את האדם ישר קודם הקלקול שנתקלקל אחר כך "בזעת אפיך תאכל לחם" אבל לבקש על מדרגות גבוהות כגון רוח קודש וכדומה על זה לא יתכן להתפלל שאם יהיה רצונו יתברך שיהיה לו יתן לו ובאם לאו למה יבקש ?

4. תלמוד בבלי מסכת מועד קטן דף יח/ב

בתר הכי שמעיה דקאמר או איהו לימות מקמה או איהי תמות מקמיה אמר ליה לאו אמנא לך לא תיבעי עלה דמילתא הכי.

5. תלמוד בבלי מסכת תענית דף כה/א

אמרה ליה דביתהו(של רבי חנינא בן דוסא) עד אימת ניזיל ונצטער כולי האי אמר לה מאי נעביד בעי רחמי דניתבו לך מידי בעא רחמי יצתה כמין פיסת יד ויהבו ליה חד כרעא דפתורא דדהבא חזיא בחלמא עתידי צדיקי דאכלי אפתורא דדהבא דאית ליה תלת כרעי ואיהו אפתורא דתרי כרעי אמר לה ניחא לך דמיכל אכלי כולי עלמא אפתורא דמשלם ואנן אפתורא דמחסר אמרה ליה ומאי נעביד בעי רחמי דנשקלינהו מינדך בעי רחמי ושקלוהו.

6. תלמוד בבלי מסכת תענית דף כה/א:

רבי אלעזר בן פדת דחיקא ליה מילתא טובא עבד מלתא ולא הוה ליה מידי למטעם שקל ברא דתומא ושדייה בפומיה חלש לביה וניס אזול רבנן לשיולי ביה חזיוהו דקא בכי וחיך ונפק צוציתא דנורא מאפותיה כי אתער אמרו ליה מאי טעמא קבכית וחייכת אמר להו דהוה יתיב עמי הקדוש ברוך הוא ואמרי ליה עד מתי אצטער בהאי עלמא ואמר לי אלעזר בני ניחא לך דאפכיה לעלמא מרישא אפשר דמתילדת בשעתא דמוזוני אמרי לקמיה כולי האי ואפשר ...

7. מהר"ל נתיב העבודה ב'

ולכך האדם כאשר יתפלל אל השם יתברך על צרכיו לא יהיה כוונתו שיתן לו עושר וכבוד וכל הדברים אשר הוא צריך בשביל הנאת גופו רק שיתן לו השם יתברך מה שהוא מבקש לעבוד השם יתברך... ואם מכווין להנאת גופו דבר זה הוא תועבה לפני השם יתברך.

8. ספר תיקוני זהר מנוקד דף כב/א

"פְּלִהוּ צְוֹחִין בְּצִלוֹתֵינוּ בְּיוֹמָא דְכַפּוּרֵי כְּפֻלְבִּים, הַב לָנָא מְזוּנָא, וְסִלְיָחָה וְכַפְּרָה וְחַיִּי, כְּתִבְנוּ לְחַיִּים, וְאִינוּן עֲזֵי נֶפֶשׁ כְּפֻלְבִּים, דְּאִינוּן אוֹמְיִן דְּעֻלְמָא דְּצוּחֵי גְּנֵבִיה וְלִית לֹון בְּשֵׁת אַנְפִּין, דְּלֵא אִית מָאן דְּקָרָא לִיה בְּתִיבְתָא, דְּיַחְזוֹר שְׂכִינְתָּיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיהִי מְרַחֵקָא מְנִיה, לְמַהֲדֵר גְּנֵבִיה, וְאִדְמֵינָן לְכַלְבִּים, דְּאִתְמַר בְּהוּן (תהלים קו לה) וַיִּתְעַרְבוּ בְּגוֹיִם וַיִּלְמְדוּ מִעֲשִׂיהֶם, וְאִינוּן עָרְב רַב, דְּכָל חֶסֶד דְּעֻבְדִּין לְגִרְמִיהוּ עֻבְדִּין."

9. אורות הקודש / חלק ג - מוסר הקודש / עמוד מח

"התפילה היא מרוממת את הרצון ומעלה אותו למרומי מקורו. משיבה היא את המהותיות התוכית של האדם אל האלוקים ובזה הרצון של העתיד הגדול מתבסס וכפי עומק ההכשר של יסוד הרצון להתעלות ככה תהיה פעולתו."

10. עולת ראיה / עניני תפלה / הדרכת התפלה וחלקיה

"אין התפלה חפצה לשנות שום דבר באלהות שהיא מקור הנצחיות ואינה בגדר ההשתנות, - אלא להתעלות עם כל השנויים החלים על הנפש, ועל כל העולם כולו במדה שהנפש קשורה בו, אל הרוממות האלהית".

11. אוצרות הראי"ה / מאורות הראיה / מאורות התפילה פרק ראשון

"... והמתפלל עצמו קורא לאלהות המתגלה בתוכיותו ובכל היות נשמתו, שהארה זו ודאי משתנה היא על ידי השינוי שיש במקבל בנפש האדם, שכולה מלאה שינויים. ההבנה ההרגשית אינה צריכה ליחש להתפילה פעולות בעולם החיצוני; דיה שהיא מחוללת רב טוב בעולם הפנימי, מעדנת את הרגשות, מעלה את החפץ לאידיאלים רצויים מאד, ומשיאה את הדעה לאור האלוהות".

12. אורות הקודש / חלק ב / עמוד תכז / ההתאחדות העליונה - כ

כל מה שהעולם הולך ומשתלם מתאחדים יותר חלקיו, ותכונת האורגניות מתבלטת עליו יותר. ההתאחדות העליונה היא התאחדות שכל האדם ורצונו עם כל היקום, בכלליו ובפרטיו. ההתאחדות עם הענין האלהי עושה פעולה זו במילואה, ואין כל פלא שהצדיקים הדבקים בד' רצונם הוא פועל בהויה, ותפלתם עושה פירות.

13. שמונה קבצים

"התפלה היא פעולה ממש, ככל פעולה שהטבע שלה מורגש. אמנם הכל תלוי בגודל קדשו של הרצון היחידי של המתפלל, ושל התוכן האלהי הממלא את נשמתו, ותפלתן של צדיקים עושה מהפכה גדולה לטובה, בערכי העולם כולו. מה עתר זה מהפך את התבואה בגורן, אף תפלתן של צדיקים מהפכת דעתו של הקדוש ברוך הוא ממדת רגזנות למדת רחמנות".

14. אורות הקודש ג, כד

התפלה היא האידיאל של כל עולמים... מרומם הוא האדם בתפלה את כל היצור, מאחד הוא עמו את כל היש, מעלה את הכל, מרומם אל הכל, למקור הברכה, למקור החיים.

9. ספר נפש החיים - שער ב - פרק יא

"כי באמת יפלא איך שייך לבקש להתחנן כלל לפניו ית"ש להסיר מעליו צערו ויסוריו כמו בענין רפואות הגוף. הרופא משקהו סמנים חריפים. או אם הרופא מוכרח אף גם לחתוך איבר לגמרי שלא יתפשט ארס החולי יותר. האם יתחנן אליו החולה שלא ישקהו הסמנים או שלא יחתוך האיבר? הלא החולה עצמו שוכרו לכך. כן איך ישפוך שיח לפניו ית"ש להסיר מעליו היסורים?"

10. עין איה / שבת א / פרק שני / רב.

"ואם הציור יועיל לאדם, אז הלא יקבל את התועלת של מציאות החלאים, רק ממציאותם האפשרית, ולא יהיו נצרכים כלל לבא עליו בפועל, ואותה קשיות העורף הטבעית הנטועה בלבו של אדם בטבעו תתרכז ע"י הציור של מציאות המחלות, וע"י בקשת הרחמים שמקרבת דעתו של אדם ולבבו לדבקה בשם יתברך".

"אבל אם יחלה בפועל, אות הוא שמצב נפשו ירד כ"כ, שהרושם של הציור האפשרי מהמרדות העלולה לבא על האדם לא פעל את פעולתו, עד שהוא צריך דוקא החלי בפועל כדי לצרף סיגיו ונטיותיו הרעות".

12. ספר נפש החיים - שער ב - פרק יב

"ואם בענין תפלת היחיד על צערו צריך שתהא כוונתו רק צורך גבוה לבד. כ"ש במטבע ברכות התפלה הקבועה וסדורה מאנשי הכנסי' הקדושים. ודאי ראוי שלא לכוין בהם כלל צורך עצמו הנראה מפשוטם. אלא צורך גבוה לבד. להמשיך תוספת רבוי ברכה וקדושה להעולמות מצד התחברותו ית"ש אליהם..."

7. עולת ראיה / חלק ב / שחרית לשבת.

העוני, בכל צרותיו, נברא בעולם לצורך הזיכוד הנפשי, לצורך תיקונו הרוחני של האדם, שהוא יסוד התיקון וההתעלות של כל העולם. המהותיות של העוני, המתגלמת בהעני האישי, היא פועלת, שהנפש המדוכדכה פונה היא אל על.

8. תלמוד בבלי מסכת שבת דף יב/ב:

הנכנס לבקר את החולה לא ישב לא על גבי מטה ולא על גבי כסא אלא מתעטף ויושב לפניו מפני ששכינה למעלה מראשותיו של חולה.

8א. עין איה / שבת א / פרק ראשון / מג. עיין עוד עין איה שבת א, ב ר, :

" מציאות התחלואים פועלת טובה על תכונת האדם, על ידם האדם נכנע מלפני ד' והידיעה של אפשרות החולי למין האנושי פועלת לטובה לרכך קושי עורף של קשי עורף ולבצר זדון רעי לב".

עע

4א. ספר שיחת מלאכי השרת - ד"ה ירושלמי פרק קמא דר"ה

"סדר הנהגת הכוחות המסודרים בטבע הבריאה שהוא הנקרא עולם. אבל כאשר נשתנה כח אחד ממה שהוא בשבילו נמצא נתנכה מזכויותיו. רצה לומר הזדככותו השייך לאותו כח שהוא רק כפי סדר אותו הכח שהיה מסודר ולא כפי מה שנשתנה סדורו.

1. ספר מסילת ישרים פרק א - בבאור כלל חובת האדם בעולמו

"הוא מתרחק והולך מן הטוב האמיתי, ונמצא שהוא מושם באמת בתוך המלחמה החזקה, כי כל עניני העולם בין לטוב בין (למוטב) לרע הנה הם נסיונות לאדם, העוני מצד אחד והעושר מצד אחד... ואם יהיה לבן חיל וינצח המלחמה מכל הצדדין, הוא יהיה האדם השלם אשר יזכה לידבק בבוראו ויצא מן הפרוזדור הזה ויכנס בטרקלין לאור באור החיים".

4. "...שלוה ראוי לכל ישר דרך לשאוף רק בשביל אושר הכלל, המתמיד ונערך מהמצב של אושר הפרט. והצלילה רק בענין הפרטי בתור יסוד קבוע ומתמיד, בלא שום השקפה לענין הטוב הכללי, זה הוא ההפך מהטוב השופע מאורן של ישראל ויש בו משום דרכי האמורי".¹

6. "תפילת ישרים מתקנת היא את העולם, מישרת את דרכי החיים, ומוציאה את האדם מאפלה לאורה. וכל מה שתזריח ביותר ההארה הרוחנית של העולם בנשמת החושב, ככה האמיתות הללו הולכות ומתבררות לפניו, ומציגות לו תוכן מלא של חיים בהירים, עדינים ועליונים".²

¹ עין איה / שבת ב / פרק שישי / צח.

² שמונה קבצים א תקצה.